ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

ಭಾ ವ ಜೀ ವಿ

●

ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

●

ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ
ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: ೧೯೪೯
ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ: ೧೯೫೫

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಸಿದ್ದಣ್ಣ ಮುಸಳಿ, ಬಿ.ಎ.,
ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ
ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರತಿಗಳು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳ:

ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ
ಅರಳೇಪೇಟೆ :: ಬೆಂಗಳೂರು – ೨.

ಬೆಲೆ: ಎಂಟಾಣೆ

ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಮುನ್ನುಡಿ

ಈ ಖಂಡಕಾವ್ಯದ ಮೊದಲನೆಯ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷ ಹಿಂದೆಯೆ ತೀರಿಹೋದರೂ, ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದ್ದರೂ ವಾರು ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಎರಡನೆಯ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಬೇಗ ರತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿ ಡಿಗರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದೇವೆ.

ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೇಮಾದರಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ ಹಿರಿಯರಿಗೂ ರ್ಶಕರಿಗೂ ವಾಚಕರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

—ಪ್ರಕಾಶಕ.

ಈ ಲೇಖಕರ

ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು

ಕಾವ್ಯಾಕ್ಷಿ

ಭಾವಜೀವಿ

ಆಕಾಶಬುಟ್ಟಿ

ಮಧುಚಂದ್ರ

ಮುನ್ನುಡಿ

(೧)

ಧಾರವಾಡದ ಕಾವ್ಯಾನುಭವ ಮಂಟಪದ ಶ್ರೀ. ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿಯವರನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಅವರ ಸಹೃದಯತೆ, ವಿನಯ ಹಾಗು ಸೌಜನ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದವು. ಸಮಾನ ಧರ್ಮಿಗಳಾದ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಬೆರೆತುಕೊಂಡು ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಳೆಯರ ಒಂದು ಮೇಳದಂತೆ ಆದರ್ಶದೆಡೆಗೆ ನಡೆದ ಈ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳ ಗುಂಪು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜೀವನವನ್ನು ನೆನಸಿಗೆ ತಂದು ನನ್ನನ್ನು ಪುಲಕಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. ಅವರ ಕೋಣೆಯ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಜರುಗಿದ ಮಂಟಪದ ಸಭೆಯ ಸವಿ ನೆನಪು ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ನನ್ನ ಚಿತ್ತ ಭಿತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದೆ. 'ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಟಪವೆ ಅನುಭವದ ಮಂಟಪವು' ಎಂದು ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅಂದಿನ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವವೂ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೂ ಆತ್ಮ – ಶರೀರಗಳಂತೆ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿದ್ದವು.

'ಕಾವ್ಯಾಕ್ಷಿ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿ ಕಣವಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸೆಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಭಾವಜೀವಿ' ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಉಗಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹವಣಿಸಿ ಅದರ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮುದ್ದು ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

(೨)

ಭಾವಜೀವನವೆಂದರೇನು? ಇದೂ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆ? ಇದು ಬರಿ ಸ್ವಪ್ನರಂಜನೆಯಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲ? ಬರಿ ಒಂದು ಮಧುರ ಭ್ರಮೆಗಿಂತ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನಿದೆ? ಭ್ರಮೆಯೇನೋ ಮಧುರವಾದುದು. ಆದರೆ ಭ್ರಮಿಷ್ಟನಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಪುರುಷಾರ್ಥ? ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದರೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬುದ್ಧಿ ಸಂಪನ್ನತೆಯ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾರ್ಯಸಮುಕ್ಷತೆಯ ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದು ಒಳಿತಲ್ಲವೆ? ಕೂಟ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಭಾವಜೀವಿಯು ಮುಂದುವರಿಯುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಜೀವನವು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವತನಕ ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರೇಮ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಭಕ್ತಿ – ಈ ಪಂಚ ದೈವತಗಳ ಆರಾಧನೆಯೆಂದರೇ ಜೀವನ. ಈ ಪಂಚ ದೈವತಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಉಸಿರನ್ನು ತನ್ನ ಉಸಿರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಜೀವವೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜೀವ. ಆ ಸಿದ್ಧಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿ. ವಿವೇಕ, ಕಲ್ಪಕತೆ, ಸಹೃದಯತೆ, ಸಬಲ ಸಾತ್ವಿಕತೆ, ಸಮಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವು ನೆಲಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಿಷ್ಕಾಮ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷಮತೆ, – ಇವೇ ಈ ದೈವತಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ಶಕ್ಯವಾಗಿಸುವ ವೇದಿಕೆಗಳು. ಒಬ್ಬನು ಶಕ್ತಿಯ ಆರಾಧಕನಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬನು ಸತ್ಯಶೋಧಕನಾದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಸಾತ್ವಿಕತೆಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಮಗುದೊಬ್ಬನು ನಲುಮೆಯ ಅಡಿಯಾಳಾಗುತ್ತಾನೆ. ಒಂದೊಂದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯು ಅಂಕುರಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡುಮೂರು ದೈವತಗಳ ಕೃಪೆಯನ್ನೂ ಒಂದೊಂದು ಜೀವನವು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಐದೂ ಪಕಳೆಗಳು ಅರಳಿದಾಗ ಜೀವವು ಪ್ರಫುಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಸಿದ್ಧಿಗಳೂ ಸಮಾವೇಶವಾಗದೆ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಿಯಾದ ವಿವೇಕ ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಿವೇಕವೇ ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಕದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರೇಮ – ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಂಕುರಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾವ ಜೀವಿಯದು ಸೌಂದರ್ಯ – ಪ್ರೇಮಗಳ ಹಾದಿ. ಹೃದಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನೇಗಿಲಯೋಗಿಯವನು. ಆತ್ಮಕೃಷೀವಲನಾಗಲು ಅವನು ಹವಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ವಿವೇಕವೇ ಅವನ ಕೈದೀವಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೃದಯಸಂಸ್ಕಾರ ಹಾಗು ಭಾವ ಜೀವನವನ್ನು ಅವನು ಪವಿತ್ರವಾಗಿಯೂ ಸುಂದರತರವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಲಾಕೃತಿಯೇ ಅವನ ಕೃತಿ. ಅದೇ ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕೃತಿಯನ್ನೇ ಅವನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆಯೆಂದು ಇತ್ತಾಗ ಅದೇ ಅವನ ಶಕ್ತಿಸಂಚಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ಧನ ಪಂಚವಿಶಾಲ ಕೃತಿ

ಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಯಾವ ಕೃತಿಗಿಂತಲೂ ಅವನ ಕೃತಿಯು ಕಡಿಮೆಯದಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಯೂ ಗೆಯ್ಮೆಯೂ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯೂ ಹಸನಾಗುವದು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಂತೆ ಮಾನವನ ಹೃದಯವಂತಿಕೆಯ ಹಾಗು ಕಲ್ಪಕತೆಯ ಕಾಡು ನಂದನದ ಬೀಡಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಬದ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ ಭಾವಜೀವಿ.

ಗುರಿಯನ್ನು ಅವನು ಸಾಧಿಸುವ ಬಗೆಯಾವುದು ? ಅದು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತೇಜವನ್ನೂ ಕಳೆಯನ್ನೂ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಭಾವಜೀವನವು ನಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾಮವನ್ನು ಪ್ರೇಮವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕೊನರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನೀರಸವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ರಸಗಂಗೆಯನ್ನೇ ಹಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸ್ವಯಂ ಶಿಲ್ಪಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಕುಸಿರು ಕುಸಿರಾಗಿ ಕಂಡರಿಸಿ ಉಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಿಗೊಳ್ಳಬಲ್ಲರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತ್ಮಚಿಂತನವೂ ಆತ್ಮ ಪರೀಕ್ಷಣವೂ ಇಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧನಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಭಾವಜೀವಿಯ ದರ್ಶನವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆಳವನ್ನಲ್ಲದೆ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೂ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವ ಹೃದಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚಲನವಲನಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗುತ್ತದೆ.

" You go not till I set you up a glass
Where you may see the inmost part of you"

ಎಂದು ಹ್ಯಾಮ್‌ಲೆಟ್‌ನು ಅಪರಾಧಿನಿಯಾದ ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಭಾವಜೀವಿಯು ಎಡವುತ್ತ ಮುಗ್ಗುತ್ತ ನಡೆದ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸ್ವಂತದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬದಿಗೊತ್ತಿ 'ಅರ್ಪಣ' ಭಾವದ ಉತ್ಕಟತೆಯ ಮೂಲಕ ಭಾವಜೀವಿಯು ವಿಶ್ವ ಹೃದಯದ ದರ್ಪಣವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ಆಸೆ – ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನೂ ಕನಸು – ನೆನಸುಗಳನ್ನೂ ಗುಣದೋಷಗಳನ್ನೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ತನ್ನ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಕನ್ನಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಕುಲದ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ, ವಿವಿಧ ಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಅನುಭವ, ಕಾಲಗತಿ,

ಸುತ್ತಣ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮ್ಯತೆ ಭಯಾನಕತೆಗಳ ದರ್ಶನ, – ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಗಿಸಿ ಭಾವಜೀವಿಯ ಆಂತರಿಕ ಜೀವನವು ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾವಜೀವನದ ಎತ್ತರವೂ ಇದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬರಿ ಸಾಕ್ಷಿತ್ವವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಭಾವಜೀವಿಯು ಹೃದಯಾಂತರದಲ್ಲಿರುವ ಚೈತ್ಯಪುರುಷನಿಂದ ಹಾಗೂ ಅಧಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ (super conscience) ಲೋಕಗಳಾದ ಅಧಿ ಮನಸ್ಸು (Higher Mind) ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮನಸ್ಸು (Illuminated mind), ಪ್ರೇರಣೆ (Intuition) ಮೊದಲಾದ ನಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಉಗಮವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಅರಿಯತೊಡಗಿದಂತೆ, ಈ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜಾಗೃತವಾದಂತೆ ಭಾವಜೀವಿಯು ನೂತನವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೊಂದನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಆಳ - ಬಿತ್ತರಗಳಲ್ಲದೆ ಎತ್ತರವೂ ಉಂಟು. ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಅಂತಹ ಆಳವಾಗಲಿ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಲಿ, ಎತ್ತರವಾಗಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂರನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪಡೆದಾಗ 'ವ್ಯಕ್ತಿ'ಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಅಹಂಕಾರದ ಗಂಟು ಸಡಿಲಾಗಿ ಪುರುಷನು ಮತ್ತೆ 'ಆಧಾರ'ದ ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ಒಂದು ಬಿಂದುವಾದರೂ ಆ ಬಿಂದುವು ವಿಶ್ವ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ಅದು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೂ ನಿಃಸೀಮವೇ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಜೀವನವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ – ವಿಶ್ವಗಳ ದ್ವಂದ್ವವು ಹೊಸತೊಂದು ಪೌರುಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ನವೀನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಿದೆ ಭಾವಜೀವಿಯು ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಿದ್ಧಿ. ಮಾನವನು ವಿಶ್ವ ಮಾನವನಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಗಿ ವಿಶ್ವದ ದೈವರೇಷೆಯನ್ನೇ ಪಲ್ಲಟಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಮಹಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಜೀವಿಯೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದಾನೆ.

(೩)

'ಭಾವಜೀವಿ' ಎಂಬ ಈ ಕೃತಿಯು ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಣ್ದೆರೆದ ಜೀವದ ಕನಸು – ನೆನಸು. ಭಾವಸ್ಪಂದನದಿಂದ ಪುಲಕಿತನಾಗಿ ಕವಿಯು ಆ ಸ್ಪಂದನದ ಮೂಲವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

"ನನ್ನ ನಾನೇ ಅಳೆದು ಕಳೆದು ನೋಡಲುಬೇಕು
ಎಂದು ಪೀಡಿಸದಿರುವ ದಿನವದಿಲ್ಲ"

ಎಂದು ಆತ್ಮಪರೀಕ್ಷಣದ ಜೋಗುಳವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾನೆ.

"ಅಂತರಂಗದ ನಿಸ್ತರಂಗ ತಿಳಿಗೊಳದಲ್ಲಿ
ಲಲಿತಾರವಿಂದಗಳ ಮಕರಂದವು"

ಎಂದು ನೆನಸಿನ ಕಾಸಾರದಲ್ಲಿ ಇಣಿಕಿ ನೋಡುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಸಹೃದಯತೆ ಮೊದಲು ಉದಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ? 'ನಾಗರಿಕ ನಾಗರವು ಹುತ್ತು ಕಟ್ಟದ' ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೊಗಸು ಬಂದಿತು. ಅಕ್ಕ, ಅಣ್ಣ, ಗೆಳೆಯ; ಆಟ, ಕುಣಿತ, ಜಾನಪದ ಗೀತ; ಹಳ್ಳ, ಆಲದ ಮರ, ತೋಟ; ಲಂಬಾಣಿ, ಕಮ್ಮಾರ ಮಾನಪ್ಪ, ಕೆಲಸಿಗರ ಕೆಂಚ; ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗಿರುವ ಮಾಸತಿ ಕಲ್ಲು, ತಂದೆ ಓದಿದ **ಅನುಭವಾಮೃತ;** ಹೀಗೆ ವಿಧವಿಧವಾಗಿ ಜೀವನದ ಅದ್ಭುತವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾವಜೀವಿಯ ಕಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತದೆ.

"ಬಾಳ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವೆಂಬುವದೊಂದು
ಅಳಿಸಲಾರದ ಮಧುರ ಭಾವಗೀತ."

ಈ ಮಧುರ ಸ್ಮೃತಿಯೇ ಕವಿಯ ಭಾವ ಸೋಪಾನದಲ್ಲಿಯ ಮೊದಲನೆಯ ಮೆಟ್ಟಲಾಗಿದೆ.

ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕವಿಯು ನಿಷ್ಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಉಳ್ಳವರ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ, ವೇದಿಕೆಯ ಪೀಠದಲ್ಲಿಯ ಡಾಂಭಿಕತೆ, ಅನ್ನದನ್ಯಾಯ, – ಇವಕ್ಕೆ ಕವಿಯು ಹೇಸುತ್ತಾನೆ.

"ಇರಲಿ; ಲೋಕವ ಡೊಂಕ ತಿದ್ದುವಾಸೆಯು ಬೇಡ,
ನನ್ನೊಡಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನನ್ನ ಲೋಕ"

ಎಂದು ಮತ್ತೆ ತನ್ನೊಳಗೇ ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗಿರಲು ಪ್ರೇಮ – ವಿರಹಗಳು ಬಂದು ಭಾವಜೀವಿಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕುದುರಿಸುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ಚಿರಸುಧಾಕರೆಯು

"ನಾನು ಕವಿಯೆಂಬುದನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು
ಮೌನ ವೀಣೆಯನಿಂತು ಮಿಡಿಸುತಿಹಳು"

ಎಂದು ಭಾವಜೀವಿಯು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ವಿರಹಕ್ಕೆ ಮದ್ದಾಗಿ ಕಾವ್ಯೋಪಾಸನೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಒರ್ವ ತಂಗಿಯಂತಹ ಕನ್ನೆಯ ಭಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯವೂ ಕಾಯುತ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹವು ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವಿನ ಕರೆಯು ಚಿತ್ತವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದ ನಿಸರ್ಗ ರಮಣೀಯತೆಯು ಶಾಂತಿದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

“ ಹುಲುಗಲದ ಟೊಂಗೆಯಲಿ ಹೂತಿರುವ ಹೊಂಗೆಯಲಿ
ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣ ಕಲಶ!”

ಧಾರವಾಡದ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯುವ ದತ್ತವಾಣಿಗೆ ಹೃದಯವು ಉಕ್ಕೇರುತ್ತದೆ. ಗೂಢ ತತ್ವದ ತಿರುಳನ್ನರಿಯಲು ಜೀವವು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಸುಖದ ಮಿಂಚಿನ ಹಿಂದೆ ದುಃಖ ಗುಡುಗಾಡುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಮೋಸ, ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷ, ಹೊಗಳಿಕೆ ತೆಗಳಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ತಲೆ ಚಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಉಪಾಯ ಒಂದೇ :

“ ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನಕೆನ್ನನೆಳಸೈ ತಂದೆ
ಸರ್ವಾತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ ನೀ ಬೆಳಗುತ”

ಎಂಬ ಪಲ್ಲವಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಕಾಯುತ್ತದೆ.

ಅಸಂಖ್ಯಾಕ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಘಟಕ. ಕಟ್ಟರಣ್ಯದ ತರುಗುಲ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಎಲೆಯೆಂಬ ಅರಿವು ಭಾವ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ವಿಮಲ ಭಾವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಳ ನಿಧಾನದ ಪರಿಯು ತೋರಬಹುದು.

“ ಆ ವರೆಗು ಅನಿಸಿಕೆಯ ನೆನಸಿಕೆಯ ತುಂಬಿರುವ
ಚಿತ್ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳನಾಯುತಿಹೆನು ;
ಹಗಲುಗಳ್ಳರು ನನ್ನ ಮನವ ಹಾಡೇ ಹಗಲು
ಹೊಕ್ಕಿರಲು ಮೊದಲವರ ಓಡಿಸುವೆನು”

ಎಂದು ಭಾವಜೀವಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಆಳದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಭಾವನೆಯನ್ನು ಜೀವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತಾನೆ:

“ ಮನೆಯ ಕಟ್ಟುವ ಮೊದಲು ನಕ್ಷೆಯನು ತೆಗೆವಂತೆ
ಭಾವ ಕಾಣುವದದನು ಕನಸಾಗಿಸಿ.

ಆಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಗಚ್ಚು ಗಾರೆಯಲಿ
ಭದ್ರಗೊಳಿಸುವರದನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿ."

ಹೀಗೆ 'ಬಗೆ'ಯನ್ನು ಬಗಿಯುವಾಗ ಬಂದ ಅನುಭವದ ತಿಳಿಯನ್ನು ನುಡಿಯೊಳಗಿಳಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಹರುಷವಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾವಜೀವಿಯು ಕವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

(೪)

ಭಾವಜೀವನದ **ಆಳದ** ಕಡೆಗೆ ಹೇಗೆ ಅಂತಃಕರಣವು ಒಲಿಯುವದೆಂಬುದು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಸರಳತೆಯೂ ರಾಮಣೀಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿವೆ. ಭಾವದ ನೇರತೆಯೂ ನುಡಿಯ ನಿರತೆಯೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಔತಣವಿತ್ತಿವೆ.

ಭಾವಜೀವನದ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವದು ಭಾವಗೀತಗಳ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನೇ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ **ಸಖೀಗೀತ, ನನ್ನ ನಲ್ಲ, ಮಧುರಗೀತ, ಆಕಾಶಗಂಗೆ** ಮೊದಲಾದ ಕಿರಿಗ್ಗವಿತೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನವು ಒಂದಂಶದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ **ಮಂಕು ತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗ**ವು ಇದೇ ಜಾತಿಯದು. 'ಭಾವಜೀವಿ'ಯ ಛಂದ ಹಾಗು ಶೈಲಿಯ ರೀತಿ ಮಧುರಚೆನ್ನರ ಕೃತಿಗಳ ಮಾದರಿಗೆ ಸೇರಿದೆ ಭಾವಜೀವಿಯೇ ಮಧುರಚೆನ್ನರನ್ನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಕಮ್ಮಾರ ಮಾನಪ್ಪನ ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಲಾಂಗ್‌ಫೆಲೋನ ಕಮ್ಮಾರನ ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಸಹಜ. **ಮಧುರ ಗೀತ**ದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಇದೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಯೆಂಬುದನ್ನು ಕಾವ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣಬಹುದು.

ಭಾವಜೀವಿಯು ಅರಸುತ್ತಿರುವ ಆಳ ಅವನದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಎತ್ತರ ಬಿತ್ತರಗಳೂ ಅವನ ಬದುಕಾಗಲಿ. ಆ ವೈಭವವು ಕಣವಿಯವರ ನುಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬರಲಿ.

ಶಾಂತಿಕುಟೀರ
ಕೊಲ್ಹಾಪುರ.
೧೧-೧೨-೧೯೪೯

ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ

ಅರ್ಪಣೆ:

ಹಲಸಂಗಿಯ ಕಾವ್ಯರ್ಷಿ

ಮಧುರಚೆನ್ನರಿಗೆ

“ ಅನುಭಾವ ಅನುಭಾವವೆಂದೆಂಬಿರಿ,
ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ನೆಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನ ಕಾಣಿರೊ;
ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಅಂತರಂಗದ ರತ್ನ ಕಾಣಿರೊ;
ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಶಿಶು ಕಂಡ ಕನಸು ಕಾಣಿರೊ;
ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ.
ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ತಾನಾರೆಂದು ತೋರುವದು.
ಅನುಭಾವವೆಂಬುದು ನಿಜನಿವಾಸದಲ್ಲಿರಿಸುವದು.
ಇಂತಪ್ಪ ಅನುಭಾವವನರಿಯದೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜಾಲದ ಪಸಾರವನಿಕ್ಕಿ,
ಕೊಳ್ಳದ ಕೊಡದ ವ್ಯವಹಾರವ ಮಾಡುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ,
ನೀವೆತ್ತ? ಅನುಭಾವವೆತ್ತ?”

— ಶ್ರೀಬಸವಣ್ಣ

ಭಾವಜೀವಿ

ಪ್ರಕೃತಿ ಮಾತೆಯ ಮಡಿಲ ಹಸುರು ಕುಸುರಿನ ಮೃದುಲ
ತಲ್ಪದಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ಮೈಚಾಚಿರೆ,
ಪಡುವಣದ ಬಾನದೇಗುಲದೆದುರು ಕಿರುವೋಡ
ಮೌನದಲಿ ತಲೆಬಾಗಿ ಕೈಮುಗಿದಿರೆ,–

ಪೊಂಜೊಡರು ತೂಗಿದೊಲು ನೆಲಬಾನ ತಳ್ಕೆಯಲಿ
ನೇಸರನು ಬಿಡುಗಣ್ಣನಾಗುತಿರಲು,
ಸಿಂಗರದ ಬಂಗಾರದಂಗಾರ ಹರಡಿದೊಲು
ಹೊಂಬೆಳಕು ಹೊಡಕರಿಸಿ ಹೊಮ್ಮುತಿರಲು–

ಮನಸಿನೇಕಾಂತದಲಿ ಹಗಲುಗನಸಿನ ಸ್ವರ್ಣ-
ಮಂದಿರದ ಛಾಯೆಯೊಲು ಬೆಟ್ಟ ಕಾನು ;
ಗಂಭೀರ ಗುಂಭದಲಿ ಮೈದುಂಬಿ ನಿಂತಿಹವು-
ಎನಿತಲ್ಪ ಜೀವಿಗಳೊ ನೀನು–ನಾನು !

ತನಿವಣ್ಣ ತಿರಿದುಂಡು ಗಿಳಿವಿಂಡು ಹಾರುತಿದೆ
ಮುಗಿಲಲ್ಲಿ ತೇಲುತಿಹ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ,
ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿ ಬಳಿವಿಡಿದು ಓರಣದಿ ಸಾಗಿಹವು
ಮಾರುಗೈಯಲಿ ಮುಗಿಲನಳೆಯುವಂತೆ !

ನೆಲದೆದೆಯ ಕಂಪುಂಡ ತಂಗಾಳಿ ಮೈದಡವಿ
ತೀಡುತಿದೆ ನಲ್ಮೆಗೈ ಹರಸುವಂತೆ,
ಲೋಕಾಭಿರಾಮದಲಿ ಹಾಡಿ ಹಾರಾಡುತಿವೆ
ಹಕ್ಕಿ ತಿರೆಯಾನಂದ ಸಾರುವಂತೆ !

ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದೊಳಿಂತು ಸಂಜೆ ರಂಜಿಸುತಿರಲು
ಬಂಜೆ ಮೆದುಳಿಗು ಬಣ್ಣವೇರುತಿಹುದು;
ಸಂತೆ ಗದ್ದಲದಲ್ಲಿ ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾಗಿರುವ
ಮನವು ರಸ ಸೇಚನೆಯ ಪಡೆಯುತಿಹುದು.

ಆ ಮಾತು ಈ ಮಾತು ಹಾಗಾಯ್ತು ಹೀಗಾಯ್ತು
ಏನಾಯ್ತು ? – ಮನ ಬೀತು ಬಂಜರಾಯ್ತು;
ಹಗಲೆಲ್ಲ ಹೈರಾಣ, ಮಾತೆಂಬುದೇ ಮರಣ
ಅಂದಂದಿಗೇ ಮೌನ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಕೀಟಲೆಯ ಕೋಟಲೆಗೆ ತಾಳಲಾರದ ಮನವು
ಶಾಂತಿಯರಸುತ ದಿನವು ಇಲ್ಲಿ ಬಹುದು:
ಯುಗಯುಗಾಂತಗಳನ್ನೆ ಈ ಬಗೆಯ ಏಕಾಂತ-
ದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮನವಾರೆ ಕಳೆಯಬಹುದು.

ಒಡಕುಬಾಯಿಯ ಸಿಡುಕು ಕೆಡುಕು ನುಡಿ ಮಾರ್ನುಡಿಯ
ತಡಕಾಟ ಪರಿದಾಟವೆನಿತುವರೆಗೆ ?
ನನ್ನ ನಾನೇ ತಿಳಿದು ನನ್ನೊಳಗನೇ ಹಿಳಿದು
ಎಂದು ನಾ ನಾನಾಗಿ ಬರುವೆನೊರೆಗೆ ?

ಹುರುಳೆನಿತು ತಿರುಳೆನಿತು ಕಸರುಕಡ್ಡಿಗಳೆನಿತು
ಜರಡಿ ಹಿಡಿಯಲು ತಾನೆ ತಿಳಿವುದಲ್ಲ !
ನನ್ನ ನಾನೇ ಅಳೆದು ಕಳೆದು ನೋಡಲು ಬೇಕು
ಎಂದು ಪೀಡಿಸದಿರುವ ದಿನವದಿಲ್ಲ.

ಅದಕಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಮಾತೆಯ ಮಡಿಲಿನಾಸರೆಗೆ
ಆಸತ್ತು ಬೇಸತ್ತು ಬಂದೆನಿಂದು;
ಶಾಂತಿ ಬಯಸಿ ನಿತಾಂತ ಏಕಾಂತಕೇ ನೋಂತ
ಮನಕೆಂದು ದೊರಕೀತು ಅಮೃತಬಿಂದು ?

ಅಂತರಂಗದ ನಿಸ್ತರಂಗ ತಿಳಿಗೊಳದಲ್ಲಿ
ಲಲಿತಾರವಿಂದಗಳ ಮಕರಂದವು.
ಅಂತು ನೆನಹಿನ ಗಂಧದರಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಂದು
ಅಲ್ಲೇನು ? – ಸ್ಮೃತಿಫಲದ ಮಾಕಂದವು !

ನಾಗರಿಕ ಸಾಗರವು ಹುತ್ತುಕಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿ-
ಯಲ್ಲಿ ಬಳೆದಿಹ ಪರಿಯದಾವ ಸೊಗಸು !
ಭಾವದುನ್ಮಾದದಲಿ ಬೆರಗು ನಿಬ್ಬೆರಗಿನಲಿ
ವರುಷಗಳು ಹರುಷದಲಿ ಕಂಡ ಕನಸು !

ಚಿಕ್ಕಂದು ಯಾರಾದರೊಂದು ಬಿರುನುಡಿಯೊಡೆ
ಕಂಬನಿ ಕಪೋಲಗಳ ತೊಯಿಸುತಿತ್ತು,
ಹುಡುಗಾಟ ನಗೆಯಾಟ ಹೊಗೆಯಾಟವಾಗುತಿರೆ
ತಾರತಮ್ಯವನರಿಯದಾಗುತಿತ್ತು.

ತಂದೆ ತುಸ ಸಿಡುಕಾಡೆ ಮಿಡುಕಾಡಿ ಮನವೆಲ್ಲ
ಮನೆತುಂಬ ತಾಯಬೆಂಬಳಿವಿಡಿಯುತ
ಸಾಂತ್ವನದಿ ಅಕ್ಕ ಅಣ್ಣಂದಿರೊಡನಾಡುತಲಿ
ಚಿಕ್ಕ ಗೆಳೆಯರ ರೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸತತ!

ಬರಬರುತ ಜನರ ಗುಂಪೆಂದೊಡನೆ ಮನವೇಕೊ
ಬಸವನಾ ಹುಳದಂತೆ ಮುದುಡುತಿತ್ತು;
ಊರ ಹೊರಗಿನ ತೋಟ-ಬೇಲಿ, ಪಾತರಗಿತ್ತಿ
ಕಾಡ ಗಿಡಗಂಟಿಗಳ ಸಂಗವಾಯ್ತು.

ಆಟ ಬಯಲಾಟದಲಿ ಕೋಲು ಕುಣಿತಗಳಲ್ಲಿ
ಹಂತಿ ತಿರುಗುತ ಸುಗ್ಗಿ ಮೊದಲಾಗಿರೆ,
ಮುಕ್ಕು ಮುಕ್ಕಿಗೆ ಬೀಸುಗಲ್ಲ ಜೊತೆಹಾಡುಗಳ
ಸುರಿಮಳೆಯು ಜನಪದವ ಪ್ರೇರಿಸುತಿರೆ,

ನಮ್ಮೂರ ಗುಡ್ಡದೋರೆಯ ಬದಿಯ ಕಿರುಹಳ್ಳ
ಸುವಿಶಾಲ ಆಲ, ಎಲೆವಳ್ಳಿ ತೋಟ
ಈಶ್ವರನ ಗುಡಿ, ಕಲ್ಲುಕಟ್ಟೆ, ಮಾದರಕೇರಿ
ಕೆಮ್ಮರಡಿ-ಏನೆಲ್ಲ ಎಂಥ ನೋಟ !

ಗುಂಡುಗಜಗವನಾಡೆ ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲನು ತೂರಿ
ಮನೆಯವರ ಕಣ್ಮರೆಸಿ ಓಡಾಟವು;
ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಕಾಯ ಬುಗುರಿಯಲಿ ಜಾಳಿಗೆಯ
ಸುತ್ತಿಬಿಚ್ಚಲು ನಾದ ಭೋಂಕಾರವು !

“ ಬಿಟ್ಟಟ್ಟಿ ಬೆಳಗಾತು ತಟ್ಟಿಮನಿ ಹಾಳಾತು
ಹಾಳುಗೋಡೆಯ ದೆವ್ವ ಬಂದು ಬಡಿತು ”–
ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಡುತ್ತ ಗೊಂಬೆಮದುವೆಯ ಹೂಡೆ
ಹಂಚುಹರಳುಗಳಾಗ ಹವಳ ಮುತ್ತು !

‘ತಾಂಡೆ’ಯಿಂದಲಿ ಬರುವ ಲಂಬಾಣಿ ಹೆಂಗಸರ
ಉಡುಪು ತೊಡಪೇನವರ ಮಾತೆ ಜೇರೆ–
“ಲಂಬಾಣಿ ಗಿಲ್‌ಗಿಲ್....ನಾ ಬಂದೆ ನಿಲ್‌ನಿಲ್....
ಕಟಗಿ ಹೊರಿ ಚೆಲ್‌ಚೆಲ್....ಏ ಏಡಿರೆ”

ಅಣಕವಾಡನು ಕಟ್ಟಿ ಅವರ ಕುಣಿತಕೆ ಹಾಡಿ
ಆನಂದಪಟ್ಟುದನು ಮರೆಯಬಹುದೆ?
ಸುಡುಗಾಡಸಿದ್ಧ ತಾನೊಂದು ಸಲ ಹೆದರಿಸುತ
ಜೋಳಿಗೆಯ ಬಾಯ್ದೆರೆಯಲತ್ತು ಕರೆದೆ.

ಜೋಳದಾ ಪಯಿರು ಹೊಡೆಹಾಯ್ದು ಹೊಂದಲೆದೂಗೆ
ಅಕ್ಕಡಿಯ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹುಲುಸಾಗಿರೆ,
ಬನ್ನಿಗಿಡದಡಿಯಲ್ಲಿ ತತ್ರಾಣಿ ತಣ್ಣೀರ
ಕುಡಿದು ಬುತ್ತಿಯನುಂಡು ಸೊಂಪಾಗಿರೆ,

ಕೊಲ್ಲಾರಿ ಚಕ್ಕಡಿಗೆ ಹೂಡಿರುವ ಎತ್ತುಗಳ
ಕೊರಳ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಸರವು ಟಿಂಟಿಣಿಸಲು
ಮೂಕೆಯಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಆಳು ಲಾವಣಿ ಹಾಡೆ
ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುವವು ಬಾನು ಬಯಲು!

ರಾಜರಾಣಿಯರ ಕತೆ ದೇವ-ದೆವ್ವಗಳ ಕತೆ
ಎಂಥವೆಂಥವೊ ನೂರು ಕತೆಯ ಕೇಳಿ
ಪಿಟ್ಟಕತೆ ಕಟ್ಟುಕತೆಗೆಲ್ಲದಕು ಹೂಂಗೊಟ್ಟು
ತಲೆಯಾಡಿಸಿರೆ ಮತ್ತೆ ಕತೆಯ ಹೇಳಿ!

ಚಂದ್ರ-ಚಿಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಡ-ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ
ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲು ಪ್ರೀತಿ ಬಲಿಯಿಸಿತ್ತು;
ಸತ್ತವರ ಕಂಡಾಗ ಮನವೆಲ್ಲ ಹೌಹಾರಿ
ಏನೇನೋ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹೆಣೆಯುತಿತ್ತು.

ಮಳೆಯು ಬಂದರೆ ಹಿಗ್ಗಿ ಮೈತೊಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೆ
ನೀರಾಟವಾಡುವದೆ ಆಗ ಸೊಗಸು,
ಕಾಲುವೆಯ ನೀರಿನಲಿ ಕಾಗದದ ದೋಣಿಗಳ
ತೇಲಬಿಡೆ ಮುಳುಮುಳುಗಿ ಹೋದವೇಸು ?

ನಾವು ಸಾಕಿದ ಬೆಕ್ಕು ತೀರಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ
ಬೋರಾಡಿ ಅತ್ತಿರುವುದೆನಗೆ ನೆನಪು;
ಅದನೊಯ್ದು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣುಗೊಟ್ಟೈತರಲು
ಮನಸಿಗಾಯಿತು ಏಕೊ ನಸುವೆ ತಣಿಪು.

ಕಮ್ಮಾರ ಮಾನಪ್ಪ ಕೆಂಗುಲಿಮೆ ತಿದಿಯೊತ್ತೆ
ಕಬ್ಬಿಣವು ಕೆಂಗೆಂಡದಂತಾಗಿರೆ,
ಅಡಿಗಲ್ಲ ಮೇಲಿರಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಸುತ್ತಿಗೆ ಪೆಟ್ಟ
ಹಾಕುತಿರೆ ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಕಿಡಿ ಸೂಸಿರೆ,

ಅಬ್ಬಬ್ಬ ಕಬ್ಬಿಣದ ಮೇಣದಂದದಿ ಮಿದ್ದೆ
ಆಜಾನುಬಾಹುಗಿಹುದಾವ ಚದುರು ?–
ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡು ಯೋಚಿಸಿರೆ ಯಾಚನೆಯ
ದಾರಿಯಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಹರಿಕಾರರು.

ಅರಲು ತುಳಿಯುತ ಮಿದ್ದಿ ಹದಗೊಳಿಪ ಕುಂಬಾರ
ಮಲ್ಲಣನ ತಿಗುರಿಯೇ ಕಮ್ಮಟವೆನೆ
ನೋಡನೋಡುತ ಗಡಿಗೆ ಮಡಕೆಗಳ ಸಾಲುಗಳು
ನಮ್ಮೂರಿಗವನದೆಯೆ ಹಂಚಿನ ಮನೆ!

ಕೆರವು ಹೊಲಿಯುವ ದೀನ ದಲಿತ ಮಾದರ ದುರುಗ
“ಮುಟ್ಟಬೇಡಿರಿ ತಂದೆ”– ಎಂಬ ನುಡಿಗೆ
ನನ್ನೆದೆಯ ಕಸವಿಸಿಯು ಹೇಳತೀರದು ಆಗ
ಬಾಲಕರಿಗೆಲ್ಲಿಯದು ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ?

ದನವ ಕಾಯುವ ಸಿಂಗ ಮಹಿಷವಾಹನನಾಗಿ
ಕೊಳಲನೂದುತ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಲು
ಅವನ ಕಿಸೆ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಕಾರಿಬೋರೆಯ ಹಣ್ಣು
ಇಪ್ಪಿ ಚಪ್ಪರ ಬದನೆ ಮಾಂಗಾಯ್ಗಳು.

ಕೆಲಸಿಗರ ಕೆಂಚನನು ಕಂಡರೀಗಲು ಭಯವು
ಒಡೆದ ಕನ್ನಡಿ ಮುರಿದ ಮೊಂಡುಗತ್ತಿ!
ಅವನ ಕಟಕಟೆಯಿಂದ ತಲೆಯೊಮ್ಮೆ ಪಾರಾಗೆ
ಮರುಜನ್ಮ ಪಡೆದಂತೆ ಉರಿವ ನೆತ್ತಿ!

ಹರಿವ ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗಿರುವ ಮಾಸತಿ ಕಲ್ಲು
ಬಾವಿಕಟ್ಟೆಯ ಬಳಿಯ ವೀರಗಲ್ಲು
ಎಣ್ಣೆಯುಣ್ಣುತ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವುದ ಕಂಡಿದ್ದೆ
ಹೊಲದ ಬದುವಿನ ಸಣ್ಣ ಗುಂಡುಕಲ್ಲು.

ಭಕ್ತಿಯೋ ಭೀತಿಯೋ ಹಳ್ಳಿಗರ ಬಾಳಿನಲಿ
ದೇವತಾರಾಧನೆಯು ಮೆರೆವುದಷ್ಟೆ?
ಅಂದಿಸಿಂದಿಂದುವರೆಗೆನ್ನ ಮನದೊಳು ಮಾತ್ರ
ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆಯು ಮಾತು ಅಷ್ಟಕಷ್ಟೆ.

ತಂದೆ ನಸುಕಿನೊಳೆದ್ದು **ಅನುಭವಾಮೃತ** ಓದೆ
ಸಕ್ಕರೆಯ ನಿದ್ದೆಯಲಿ ಸವಿಯುತಿದ್ದೆ;
ಮುಂಜಾವ ತನ್ನ ಗುಂಜಾರವದಿ ಕಿವಿತುಂಬೆ
ನಾದಲಹರಿಯ ನೂಲನೆಳೆಯುತಿದ್ದೆ.

“ಅವರವರ ಭಾವಕ್ಕೆ ಅವರವರ ಅರ್ಚನೆಗೆ
ಅವರವರಿಗೇ ದೇವ ನೀನೊಬ್ಬನೆ”
ಮುಪ್ಪಿನ ಷಡಕ್ಷರಿಯ ಅನುಭಾವದಲೆಯೊಂದು
ಜಂಗಮನ ತಂಬೂರಿಯಲ್ಲಿ ಸಸಿನೆ.

ಕೇಳಕೇಳುತ ಎದೆಯಲಾವುದೋ ಭಾವನೆಯ
ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆ ಹೊರಚೆಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯುತಿತ್ತು;
ತಲ್ಲೀನವಾದ ಮನ ಚಿಂತನೆಗೆ ತೊಡಗಿರಲು
ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಜನವು ನಗುತಲಿತ್ತು.

ಸುವ್ವಿ ಬಾ ಚೆನ್ನಯ್ಯ ಸುವ್ವಿ ಬಾ ಲಿಂಗಯ್ಯ
ಸುವ್ವಿ ಬಾ ಎನ್ನುತ್ತ ಸಾರುವಯ್ಯ.
ಇರುಳಿನಲಿ ಕಂದೀಲ ಬೆಳಕಿನಲಿ ಬರುವಂತೆ
ಬಾಲ್ಯವನುಭವ ಮರಳಿ ಕರೆವುದಯ್ಯ

ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಳ್ಳಿ ತೊರೆದು ಬೇರೂರಲ್ಲಿ
ನೆಲಸುವಾ ಸಮಯಬರೆ ಸೋತು ಹೋದೆ,
ಆ ಗೆಳೆಯರಾ ಎಳೆಯರಾನೋಟವಾಕೂಟ
ನೆನೆದು ಕಣ್ಣೀರ್ಮಿಡಿದು ಖಿನ್ನನಾದೆ.

ಇಂತಿಂತು ಈವರೆಗು ಹಳ್ಳಿ ‘ ಬೆಳ್ಳಿ ’ಯ ತೆರದಿ
ಮಮ ಚಿದಂಬರದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುತಿಹುದು;
ನನ್ನ ಬಾಳಿನಲೊಂದು ಮೈಲುಗಲ್ಲಾಗಿಹುದು
ನೆನೆದವರ ಮೈಮರೆಸಿ ಮೆರೆಯುತಿಹುದು.

ಕನ್ನಡದ ಶಾಲೆಯಲಿ ಓದು ಮುಗಿಯುತ ಬರಲು
ಮುನ್ನಡೆವ ಹಂಬಲವು ಒಡಮೂಡಿರೆ
ಸಿಧ್ಧಾರರದುಯ್ಯಾಲೆ ಸ್ತಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಾರದಿರೆ
ಅಂತು ಇಂತೂ ಕೊನೆಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರೆ,

ಹತ್ತು ವರುಷಗಳಾಚೆ ನಮ್ಮೂರ ಬಿಡುವಂದು
ಕತ್ತು ಬಿಗಿಬಿಗಿದಿತ್ತು ನೋವ ಸಹಿಸಿ,
ಅಗಲಿಕೆಯ ಅನುತಾಪ ಅನುಭವಿಸಲಸವಳವು
ಅದಕಿಂತ ಮರಣವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಸಿ.

ಹಾಗು ಹೀಗೂ ಧಾರವಾಡಕೆನ್ನಯ ಪಯಣ
ನೀರ ತಪ್ಪಿದ ಮೀನ ತೊಳಲಿದಂತೆ
ಆವುದೋ ಹೊಸ ಜಗದ ಹೊಸ್ತಿಲಲಿ ಕಾಲಿರಿಸಿ
ನಡೆಯುತಿರೆ ದಿನಕೊಂದು ಚಂದದಂತೆ.

ಬಾಳ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವೆಂಬುವದೊಂದು
        ಅಳಿಸಲಾರದ ಮಧುರ ಭಾವಗೀತ!
ಮುಂದೆಬಹ ಅನುಭವದ ಕಹಿ ಫಲವನುಣ್ಣುತಿರೆ
        ಮರುಕಳಿಸಿ ನೆನೆಯುವದೆ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ!

ವಿದ್ಯೆಯನು ಬೆಲೆಗೊಟ್ಟು ಕೊಂಬ ಕಾಲವಿದಯ್ಯ
        ಎಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಡಲಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯಲಾಸ್ಯ
ಬಡತನದ ಬವಣೆಯಲಿ ಬಗೆಹರಿಯಲಾರದೆಯೆ
        ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಕಂಬನಿಗಳೆನಿತಸಹ್ಯ!

ಬೆರಳ ಮಧ್ಯದ ಬಿಳಿಯ ಬತ್ತಿ ಹೊಗೆಯಿಡುತಿರಲು
        ವಿವಿಧ ರೂಪದ ಸುರುಳಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ
ಕುಣಿದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗೆ ಗಾಳಿಯಲೆಯಲೆಯೊಡನೆ-
        ಕೊನೆಗಾವ ಗುರಿಯಿಹುದೊ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿ!

ಜಾತ್ರೆಯಲಿ ನೆರೆದ ಜನ ತೇರನೆಳೆಯುವ ಭರದಿ
        ನುಗ್ಗಿರಲು ಮೈನುಗ್ಗು ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ;
ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ನಿಂತು ಹಣ್ಣು ಕಾಯ್ಗಳನಿತ್ತು
        ಕೈಮುಗಿವ ಜನರೆಷ್ಟು ನಮ್ಮೊಳಿಲ್ಲ?

ಕನ್ನಡ ಸರಸ್ವತಿಯ ಚೆಲು ರಥೋತ್ಸವ ಕಂಡು
        ಮನದೊಳೇನೋ ಮಿಂಚಿದಂತೆ ಭಾಸ!
ಅವಳ ರಸಗಂಗೆಯಲಿ ಈಸಿ ಬಹ ಹಂಬಲದಿ
        ನೋವನುಂಗುತ ಪಡೆದೆ ಮಧುಸುಹಾಸ.

ಕಾವ್ಯ-ಕಲೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೊಳಹು ತೆರೆಹೊಡೆದಂತೆ
ಭಾವಜೀವಿಯ ಮನವು ಮುಂದೋಡಿತು.
ಮೂಡಣದ ಚೆಂಬೆಳಕು ಉಷೆಯ ದರ್ಶನವೀಯೆ
ಎದೆಯ ಬಟ್ಟಲು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತಿತ್ತು.

ಸೌಂದರ್ಯದರ್ಶನಕೆ ದೀಪ್ತವಾಗಿಹ ಮನವು
ಪ್ರಕೃತಿಯೌಪಾಸನೆಯ ಕೈಕೊಂಡಿತು.
ಚೆಂಗುಲಾಬಿಯ ಪಕಳೆ ಅಕಳಂಕವಾಗಿರುವ
ಭಾವವೀಣೆಗೆ ಬೆರಳನಾಡಿಸಿತ್ತು.

ಹೊನ್ನರಾಶಿಯ ಸುರಿದು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲುಬಹುದೆ?
ಚೆಲುವಿಕೆಯು ತಾನಲ್ಲ ಪಣ್ಯವಸ್ತು;
ದೇವ ದೇವನ ತೇಜದೋಜೆ ಪೂಜೆಗೆ ಸಂದು
ಸೃಷ್ಟಿಯಲಿ ಮೈದೋರೆ ನುಡಿ "ನಮೋಸ್ತು."

ವಿಶ್ವಮುನ್ಮೀಲಿಸುವದಾವ ತೇಜಃಪುಂಜ
ಆ ಗಭಸ್ತಿಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯು ಲೋಕ!
ಒಳಗಣ್ಣಿನೆದುರಿನಲಿ ಮೂಡಬಹುದಾ ಬಿಂಬ
ಅದಕೆ ಶರಣಾಗಿರಲು ಅದುವೆ ನಾಕ.

ಅಣುಕಣದ ಸೌಂದರ್ಯ ಬರಿಮಾತ ಜಳ್ಳಲ್ಲ
ಹಿರಿದು ಕಿರಿದೆಂಬುವದು ಅಲ್ಪಬುದ್ಧಿ;
ಅಂತರಂಗದ ಶುದ್ಧಿ ಬುದ್ಧಿಗದು ಹೆದ್ದಾರಿ
ಓದುವಾದಗಳೆಲ್ಲ ಕಲಿತ ಬುದ್ಧಿ!

ತಾರುಣ್ಯದಾಹ್ಲಾದ ಗಾಳಿಯಲಿ ಎದೆಹಿಗ್ಗಿ
ಸುಕುಮಾರ ಸೌಂದರ್ಯ ತೆರೆಯುತಿತ್ತು.
ನಂಬುಗೆಗೆ ಇಂಬಿರದ ಮೌಢ್ಯ ಜಾಡ್ಯಗಳನ್ನು
ಜಳ್ಳು ಕಾಳುಗಳಂತೆ ತೂರುತಿತ್ತು.

ಒಳಗಿನೊಳಗಿನ ನೋವು ಸಂತಸವ ಕಬಳಿಸುತ
ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಧೀಂಕಿಟ್ಟು ಕೊರಚಾಡಿಸೆ
ಮನೆಯ ಸಂಕಷ್ಟವೇ? ನಂಬಿದರನಿಷ್ಟವೇ?
ಒಲವಿನಿಷ್ಟವೆ? – ತಿಳಿಯದದರ ಭಾಷೆ!

ಲಾಸ್ಯಹಾಸ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ತಾಂಡವವು ನಡೆದಿಹುದು
ಜೀವಿ ಜೀವಿಯ ನುಂಗಿ ಬದುಕುತಿಹುದು.
ಇರುಳೇನು ಬೆಳದಿಂಗಳೇನು ಕಾರ್ಮೋಡದಲಿ
ಮಿಂಚು ಝಳಪಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಾಗುತಿಹುದು!

ಉಳ್ಳವರ ನಿರ್ದಯದ ಕಲ್ಲುಗಾಣದ ಹೀನ
ಕೃತ್ಯದಲಿ ನಿರಿನಿಟಲು ಬಡವರೆದೆಯು
ಕ್ಷಾಮಡಾಮರ ಭೀಮಗದೆಯನಪ್ಪಳಿಸುತಿರೆ
ನಿತ್ರಾಣವಾಗುತಿದೆ ದಲಿತ ಜನವು.

ಅನ್ನದನ್ಯಾಯದಲಿ ಕರುಳು ಕುದಿದೇಳುತಿರೆ
ಸದೆಬಡೆಯಲುದ್ವೇಗ ಕೆರಳುತಿಹುದು
ವಿಧಿ ನಿಷೇಧದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಳೆಯ ಹುಟ್ಟಳಿಸಿ
ಹೊಸ ಸಮಾಜವ ಕಟ್ಟ ತೋರಬಹುದು.

ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಹೆಣ ಬಿದ್ದಿರಲು ತಿನಬಂದ
ನಾಯ ಜಗಳವ ಕಂಡು ನಕ್ಕ ಪ್ರಭುವು,
ನಾಯ ಜಗಳನ ಕಂಡು ಹೆಣವೆದ್ದು ನಗುತಲಿಹ
ಕಟು ವಿಡಂಬಕ ರೂಪ ನಮ್ಮ ಇರವು.

ವೇದಿಕೆಯ ಪೀಠದಲಿ ಉಪದೇಶ ಪಾಂಡಿತ್ಯ-
ಡಾಂಭಿಕತೆಯೇ ನಮ್ಮನಾಳುತಿಹುದು-
ಒಬ್ಬರೊಬ್ಬರ ಕಂಡು ಗುರ್ರೆಂಬ ಮಾತ್ಸರ್ಯ
ಮೌನದೊಡಲಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯಿಡುತಲಿಹುದು !

ಏಸೊ ಈಶರು ದಾಸರಾಗಿ ಕೈಂಕರ್ಯದಲಿ
ಜನದ ಬದುಕನು ತಿದ್ದಿ ಹಸನುಗೊಳಿಸಿ,
ಮೌನ ಶರಧಿಯ ತಳದಿ ಮುತ್ತಾಗಿ ಮಲಗಿಹರು
ನಾವು ನೊರೆ ತೆರೆಗಳೋ ಜೊಂಡು ಪಾಚಿ !

ಹಲವೆಲ್ಲ ಹಂಬಲಿಸಿ ಹದುಳಗಾಣದ ಮನವು
ಹುದುಗಿಹುದು ತನ್ನೊಳಗೆ ಮೌನವಾಗಿ
ಸುಪ್ತ ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ತೆರದಿ ಕೊಳ್ಕುದಿಸುತಿರೆ
ಎಂದು ಸಿಡಿದೇಳುವದೊ ಕಿಡಿಯು ತಾಗಿ !

ಇರಲಿ; ಲೋಕದ ಡೊಂಕ ತಿದ್ದುವಾಸೆಯು ಬೇಡ
ನನ್ನೊಡಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ನನ್ನ ಲೋಕ
ಇಂದ್ರ ಚಂದ್ರಾದಿಗಳು ಕವಿ ಕಾಮಧೇನುಗಳು
ಅನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕ

“ ಸತ್ತವರ ಸಂಗದಲಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಗುವದೆನಗೆ ”
ಎಂಬ ಕವಿ ನುಡಿ ನನ್ನ ದಿನದ ಸತ್ಯ,
“ ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಗೂಢ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ” ಎಂಬ
ಆ ಮಹಾ ಷೆಲ್ಲಿ ಕವಿ ವಾಣಿ ನಿತ್ಯ !

ನಮ್ಮ ಬಾಳಿಗೆ ಪರಮ ಪ್ರೀತಿಯೇ ನೆಲಗಟ್ಟು
ಪ್ರೀತಿಯೇ ಚೌಕಟ್ಟು ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ;
ಪ್ರೇಮಕಾಗಿಯೆ ನವೆವ ಸತ್ಯಕಾಮರು ನಾವು
ಸತ್ಯವಾನ್ ಸಾವಿತ್ರಿಯಲ್ಲದಿಲ್ಲ !

ಸ್ವಾರ್ಥವಿರದಿಹ ಪ್ರೇಮ ನಿಸ್ಸೀಮದಾರಾಮ
ಹೋಮಾಗ್ನಿಯಂತಿಹುದು ಪ್ರೇಮಾಗ್ನಿಯು;
ಪತನ ಹೊಂದುವ ಆ ಪತಂಗದಂತಿದೆ ಕಾಮ
ಪ್ರೇಮ ಚಿನ್ನವ ಸುಡುವ ದಿವ್ಯಾಗ್ನಿಯು !

ಚೆಲುವೆ ಗುಣವತಿಯಾಗೆ ಪ್ರೇಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ
ಹೃದಯದೊಲವೇ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯಯ್ಯ !
ಗುಣವಿರದ ಬರಿ ರೂಪ ಬಿಸಿಲು ನಂಜಿನ ತಾಪ
ಮನಸೆಳೆವ ವಿಷಕನ್ನೆ ಮಾಟ ಹೇಯ.

ಹೆಣ್ಣ ರೂಪವ ಕಂಡು ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗುವದು
ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಗುವದು ಸಹಜವೇನೊ !
ಸೌಂದರ್ಯಯೋಗಿಯೊಲು ಕಾಮವಾಸನೆ ತ್ಯಜಿಸಿ
ನೋಡುತಿರೆ ಬೇರೊಂದು ಹೊಳೆಯದೇನು ?

ನಿಚ್ಚಳದ ನೋಟದಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದಂತಿರುವ
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೂ ಚೆಲುವಿಗಿಹುದು;
ಚೆಲುವಿನಾರಾಧನೆಗೆ ನಿಜ ಕಲೋಪಾಸನೆಗೆ
ದರ್ಶನ ವಿಶುದ್ಧಿಯೇ ಮೂಲವಿಹುದು.

ಇಲ್ಲಿ ಭಾವನೆ ಮೊದಲು ಬುದ್ಧಿಯದರಡಿಯಾಳು
ಮೊದಲ ನೋಟಕೆ ರತಿಯು ಸೌದಾಮಿನಿ !
ಪ್ರೇಮಿಗಳ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲಿ ಮೌನದಲಿ
ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿ ಪ್ರೇಮ ಮಂದಾಕಿನಿ.

ಹೆಣ್ಣು ಮನುಕುಲದೊಂದು ಪುಣ್ಯದಾ ಬನದಲ್ಲಿ
ಕಕುಲಾತಿಯರಳಿಸಿದ ಮಧುರ ಹೂವು !
ಎದೆಯ ಹೊಂಬಟ್ಟಲಲಿ ಪ್ರೇಮ ಪೀಯೂಷವಿರೆ
ಒರ್ಕುಡಿತೆಯನು ಕುಡಿದರಿಲ್ಲ ಸಾವು !

ಅಂಥ ತಿಳಿಯೊಲವಿಂಗೆ ಬಾಯಾರಿ ಕುಳಿತಿರಲು
ಮೋಡಗಳ ಕರುಮಾಡದಿಂದಳೊರ್ವ
ಯಕ್ಷಕನ್ಯೆಯು ಇಂದ್ರಚಾಪವನು ಕರಗಿಸುತ
ಹನಿಯಾಗಿ ಸುರಿಸಿದಳು ಓ ಅಪೂರ್ವ !

ಸರಳತೆಯು ಸೌಜನ್ಯ ಮುಗ್ಧತೆಯು ಮಾಧುರ್ಯ
ಅವಳ ಚೆಲುಮೊಗದಲ್ಲಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿರೆ,
ಜಗದಣ್ಪುನುಣ್ಪುಗಳು ನವನವ ವಿಲಾಸಗಳು
ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಿನಂತೆ ಮನಮುಟ್ಟಿರೆ,

ಕುಸುಮ ಕೋಮಲೆ ಲಲಿತೆ ಸುರಲೋಕ ಸುಂದರಿಯು !
ಚೈತ್ಯಾಕ್ಷಿ ಕಣ್ದೆರೆಯೆ ಅರುಣೋದಯ !
ಒಂದೆ ಚಣದಲಿ ತಟಿಲ್ಲತೆ ತೆರಂಬೊಳೆವಂತೆ
ಆನಂದದೂರ್ಮಿಯಲಿ ಕರುಣೋದಯ !

ಅವಳ ನಗೆಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಕರಂದದೌತಣಕೆ
ಕಣ್ಗೊಂಬಿಯೊಗುಮಿಗುವ ವಿಸ್ಫುರಣಕೆ,
ಕೊರಳು ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಸುರಿವ ಜೇನಿಂಚರಕೆ
ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧನ ಮಾಡೆ ಚಿನ್ಮಾತೃಕೆ !

ಆದರಾವುದೊ ತೆರೆಯು ಜೊತೆಬಾಳನಗಲಿಸಲು
ರೂಢಿರಾಕ್ಷಸ ಮಿಂಚುಗೈಯ ಚಾಚೆ,
ಮನವು ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿ ಚೈತನ್ಯವಡಗಿರಲು–
ಈ ಸಮಾಜವೊ ನಿಂತ ನೀರು ಕೊಳಚೆ !

ಬೆಳದಿಂಗಳಿರುಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿರಾಣಿಯ ಹೂವು
ನಾಲ್ದೆಸೆಗು ಅಚ್ಚ ಸೌಸವ ಬೀರಿರೆ,
ಅವಳ ಧ್ಯಾನದಲಿರುಳು ಹಗಲಾಗಿ ಹಗಲೊಂದು
ಇರುಳಾಗಿ ಮರುಳಾಗಿ ತೊಳಲುತ್ತಿರೆ,

ಕಾದಲೆಯ ಮುಖಬಿಂಬ ಮೋಡದಲ್ಲಡಗಿರಲು
ಮತ್ತ ಮಧುಪನ ಚಿತ್ತವತ್ತಿಹಣ್ಣು !
ಸಂಜೆ ಮುಗಿಲಿನ ರಂಗು ಭಂಗಿಯಲಿ ಕಂಡಂತೆ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡಿಗೆ ತೆರೆವೆ ಕಿವಿಯು ಕಣ್ಣು !

ಪ್ರೇಮವೆಂಬುವ ಆರದಾರತಿಯ ಹಿಡಿದಿರುವ
ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಬಳಗದಲಿ ಕಾಂಬೆನೇನು ?
ಸಪ್ತರಂಗದ ಬಿಲ್ಲು ಸುಪ್ತವಾಗಿರುತಿರುವ
ಪ್ರೇಮಕುದ್ದೀಪನಂಗೈವುದೇನು !

ಮದರಂಗಿಯುಗುರಿನಲಿ ಸಾರಂಗಿ ಬಾರಿಸುತ
ಬೋರಂಗಿ ಚಿತ್ರಾಂಗಿ ಭೋರಿಡುತಿರೆ
ವಿಸ್ಮೃತಿಯ ಕಡಲಲ್ಲಿ ರಾಗಾನುರಾಗಗಳ
ತೆರೆ ಎದ್ದು ತೆರೆ ಬಿದ್ದು ಹೊಯ್ದಾಡಿರೆ,

ಸುಳಿಗಾಳಿಯೊಡನೊಮ್ಮೆ ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸುವೆನೆ
ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಓಲೆ ಬಹವೆ ?
ಹೂ-ಪಕಳೆಯಲಿ ಹೊಳೆವ ಮಂಜುಹನಿ ಮಣಿಮಾಲೆ
ಕೊರಳ ಕಂಠಿಕೆಯಿಂದ ಜಗುಳಿರುವವೆ ?

ಮರೆಯಲಾಗದ ಚಿರಸುಧಾಕರೆಯು ಎನ್ನೆದೆಯ
ಒಲವನೆಂತೋ ಏನೊ ಕೆರಳಿಸಿದಳು !
ನಾನು ಕವಿಯೆಂಬುದನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು
ಮೌನವೀಣೆಯನಿಂತು ಮಿಡಿಸುತಿಹಳು.

ಸಖ್ಯವಿಲ್ಲದ ಜೀವ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬಾಣ;
ಜೊತೆಯಿಲ್ಲದಾ ಬಾಳ ಗೋಳರಿದೆನು;
ಸನ್ಮತಿ ಸುವಾಸಿನಿಯ ಪ್ರೇಮ ಸೀಮಂತಿನಿಯ
ಜೊತೆ ಬೇಕು ಬೇಕೆಂದು ಆಲ್ಪರಿದೆನು.

ನನ್ನ ಬಗೆಗೇ ನಾನು ಚಿಂತೆ – ಚಿತೆಯೇರುತ್ತ
ಒಳಗೊಳಗೆ ಕುದಿಕುದಿದು ಹಣ್ಣಾಗಿರೆ,
ಪರರೆದುರು ಎದೆಯಳಲ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವೃತ್ತಿ
ಇರದೆ ಇರಲಾರದೆಯೆ ಸಣ್ಣಾಗಿರೆ

ಏಕಾಂತವಾಸದಲಿ ಏಕಾಕಿ ಜೀವಕ್ಕೆ
ಏಕತಾರಿಯು ದೊರೆಯಲೆಸಿತು ಹರುಷ!
ಕಾವ್ಯದೌಪಾಸನೆಯಲಂತು ಒಂದಾಗಿರಲು
ರಸಗಂಗೆಯಲಿ ತೇಲೆ ವರುಷ ವರುಷ

ಮಧುರಯಾತನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಯಾಪನೆಗೈಯೆ
ಬಂತು ಗೆಳೆತನ ಪುಣ್ಯಪಾಕದಂತೆ
ಹೇಗೊ ಹೇಗೋ ಹೆಗಲುಗೊಟ್ಟು ಬಂದಿರೆ ಗೆಳೆಯ-
ರೊಂದೆ ಕೊಂಬೆಯ ಹಲವು ಹೂಗಳಂತೆ!

ನೋಟುಮರ ಚಿಗುರೊಡೆದು ಫಲಫಲಿಸಿತೆನ್ನುವೊಲು
ಗೆಳೆತನವು ರಸಧಾರೆ ಧಾರೆಯಾಗಿ
ಸುರಿದು ಸಂಜೀವನವನಿತ್ತು ಚೇತನೆಗೊಳಿಸಿ
ರೂಪಿಸಿರೆ ನಾನಾದೆ ಸಖ್ಯಯೋಗಿ!

ಜಾನಪದ ಕವಿಯೊರ್ವ ದೇಸಿ ಚೆಲುವನು ನೀಡೆ
ದೊಡ್ಡ ಮನಸಿನ ಮಹಾದೇವನಂತೆ,
ಕತೆಗಾರನಿನ್ನೊರ್ವ ಕೆಚ್ಚೆದೆಯ ಕಲಿತನವ-
ನೂಡಿಸಲು ಮೈಕೊಡವಿ ಮೇಲಕೆದ್ದೆ!

ಕಲ್ಪನೆಯ ಕಲ್ಪಗಳ ಪದ್ಮಸೇತುವೆ ರಚಿಸಿ
      ಮುಗುದೊಬ್ಬ ದಯೆಯು ಹೂಮಳೆಗರೆದಿರೆ,
ಆವರೂಪದಲೇನೊ ಕಾವ್ಯಪೂರ್ಣೆಯು ಮತ್ತೆ
      ಮನವನಿಮ್ಮೃಗೊಳಿಸಿ ಹಾಡಿಸುತಿರೆ,

ನನ್ನ ದುಃಖವ ತನ್ನ ದುಃಖದಲಿ ಸಮನಿರಿಸಿ
      ನನ್ನಂತರಂಗದಲಿ ನಿಜವ ನಿಲಿಸಿ,
ತಂಗಿಯೊರ್ವಳು ಪರಮ ಕಾರುಣ್ಯದಾಯಿನಿಯು
      ಒಡಹುಟ್ಟಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿಸಿ,

ನಿರ್ಮಲಾಂತಃಕರಣಕೆನ್ನಮತಿಯನುಗೊಳಿಸಿ
      ಸಂತವಿಸೆ, ಶ್ರದ್ಧೆಯಲಿ ತಲೆಬಾಗಿದೆ!
ಭಾವಶುದ್ಧಿಯ ಪಡೆದು ಬಳಗ ಬಳ್ಳಿಯ ತೆರದಿ
      ಹಬ್ಬುತಿರೆ ನೂರೆಂಟು ನೋವ ಮರೆದೆ!

ಮಾತರಿವ, ಕವಿ, ರಸಿಕ, ಗಾಯಕರ ಮೇಳದಲಿ
      ಮಾತು ಗೀತದ ರೂಪ ಪಡೆಯುತಿಹುದು;
ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ನೂರು ಹಕ್ಕಿಗಳ ತರತರದ
      ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯು ಮೂಡುತಿಹುದು.

ಜ್ಞಾನಸಿಂಧುವಿನೆದುರು ಮೌನವಾಗಿಯೆ ನಿಂದು
      ಕಡೆಹಾಯಿಸುವರಾರು – ಕಾಣೆನೆಂದೆ;
ಸರ್ವಸಮಭಾವದಲಿ ಕಿರುದೋಣಿಯನ್ನೇರಿ
      ಯಾನಗೈದೆವು ಕಡಲಿನಗಲಕಂಜೆ!

ಗೆಳೆಯರೊಲವಿನೊಳಿಂತು ಆಕಾಶ ಗಂಗೆಯಲಿ
ಮಿಂದು ಬಾನುದ್ದಕೂ ಈಸಬಹುದು,
ಅಂಬರದಿ ತುಂಬಿರುವ ಗಂಭೀರ ನಾದವನು
ಇಂಬುಕಯ್ಯುತ ಬಾಳ ಜಯಿಸಬಹುದು !

ದುಃಖದುಗುಡಗಳನ್ನು ಮಿಕ್ಕುಮೀರಲುಬಹುದು
ದರ್ಪಸರ್ಪದ ವಿಷವ ಹಿಳಿಯುಬಹುದು,
ಬಂಧುಭಾವದೊಳಿಂತು ಒಂದುಗೂಡುತ ಬಾಳ
ಆನಂದದರಮನೆಯ ಗೈಯಬಹುದು !

ಬಹುದು-ಗಿಹುದೇನಯ್ಯ ಅಹುದಾದರಹುದೆನ್ನು
ಕಂಡುಂಡ ಮಾತನ್ನೆ ನಿರವಿಸಿರುವೆ;
ನೂರು ಜಂಜಾಟಗಳು ಹೆಡಮುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದರು
ಗೆಳೆತನವೆ ಬಾ ಬಾರ ಎಂದುಸುರುವೆ !

ಧಾರವಾಡದ ನೆಲದ ಗುಣವೇನೊ ಋಣವೇನೊ !
ಕವಿಗಾಳಿ ಸವಿಗಾಳಿ ತೀಡುತಿಹುದು.
ಧಾರವಾಡದ ತಾಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ನೊರೆಯಿಟ್ಟ
ದತ್ತವಾಣಿಗೆ ಎದೆಯು ಕೋಡುತಿಹುದು.

ಜನದ ಪರಿಯಂತಿರಲಿ; ನೆಲದಾಯ ಕಾರುಣ್ಯ
ಹಸಿರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲಿ ಕುಸುಮಿಸಿಹುದು;
ಕಂಡ ಕಣ್ಮನಗಳಲಿ ರಸಭಾವ ಸಂಚಾರ !
ಕಿರುವಕ್ಕಳೂ ಕವಿಗಳಾಗಬಹುದು !

ಮಳೆಬಂದು ನಿಂದಾಗ ಬನದೇವಿ ಮಿಂದಾಗ
ತಂಬೆಲರ ತಂದಾಗ ಸವಿಯಬೇಕು.
ಸೋನೆವಳೆ ಸುರಿವಂದು ನೀರ್ವೊನಲು ಹರಿವಂದು
ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಯಂದವನು ಕಾಣಬೇಕು.

ಹೂಬಿಸಿಲು ಹೊಂಬಿಸಿಲು ಚೆಂಬಿಸಿಲು ಚುಂಬಿಸಲು
ಎದೆಯನ್ನೆ ತುಂಬಿಸಲು ಬಿಂಬಿಸುತಿರೆ,
ಅಚ್ಚ ಬಂಗಾರವನೆ ಮೋಡಗಳು ಹುಡಿ ಮಾಡಿ
ಸುರಿಸಿ ಸಿಂಗರಿಸಿದವೊ ಎನುವಂತಿರೆ!

ಗಿಡಬಳ್ಳಿ ಚಿಗುರಿಡಲು ಹೊಗರೇರಿ ಹೂಬಿಡಲು
ನತ್ತಿಡಲು ಮುತ್ತಿಡಲು ತುಂಬಿ ಬಹವು;
ಕೋಗಿಲೆಯ ಪಂಚಮದ ಇಂಚರವನಿಮ್ಮಡಿಸಿ
ಹಿಗ್ಗಿನಲಿ ಹಾಡುವದು ಕವಿಬಳಗವು!

ಕಾಲೇಜಿನಟ್ಟದಲಿ ನಿಂತು ನಾಲ್ದೆಸೆಗಳಲಿ
ಸೃಷ್ಟಿರಮಣೀಯತೆಯ ಕಂಡಿರುವೆನು
ಕ್ಷಿತಿಜದಂಚಿನ ಮಿಸುನಿ ರೇಖೆ-ವಿನ್ಯಾಸವನು
ಬೆಟ್ಟಕಾಸಿನ ಬೆಡಗ ಸೆರೆವಿಡಿದೆನು.

ವಾಯವ್ಯದೆಡೆಯಿಂದ ಕಂದರದ ಮರೆಯಿಂದ
ತೂರಿ ಬಹ ರೈಲು ಕಾಳಾಹಿಯಂತೆ!
ಶಾಂತಸಿದ್ರೆಯಲಿರುವ ಹಸುರು ಬಯಲಿಂದೊಮ್ಮೆ
ಸಿಳ್ಳು ಹೊಡೆವುದು ಮಾಯಕಾರನಂತೆ!

ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾವುಗಳ ಕಣ್‌ಬೆಳಕು ರಂಜಿಸಿರೆ
ನವಿಲೂರ ದಾರಿಯಲಿ ಸುಖವಿಹಾರ;
ಎಡಬಲದ ನೂರಾರುತರುಮರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ
ಹೂವ ಬಾಸಿಗ; ನೆಲಕೆ ಹೂ ತುಷಾರ!

ಪೇರಲದ ತೋಟಗಳ ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಹಣ್ಣು
ಗಿಣಿಗಡಕ ಹಣ್ಣುಗಳ ಕೆಂಪು ತೋರೆ,
ಬುಟ್ಟಿಯಲಿ ಅಡಕಲೇರಿಸಿ ತರುವ ಹೆಂಗಸರು
ಹಣ್ಣು ಮಾರಲು ಬರುವ ಠೀವಿ ಜೋರೆ!

ಕೋಲುಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವ ಕೋಲುಗಳನೆಸೆಯುತಿಹ
ಗಿಡವಲ್ಲಿ ಗಿಡವಿಲ್ಲಿ ಅಭ್ರಂಕಷ!
ಹುಲುಗಲದ ಟೊಂಗೆಯಲಿ ಹೂತಿರುವ ಹೊಂಗೆಯಲಿ
ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಣಕಲಶ!

“ಹೂವಿನೊಳು ಹುದುಗ್ಯಾನ ಮಾಲ್ಯಾಗ ಮಲಗ್ಯಾನ
ಮೊಗ್ಗ್ಯಾಗ ಕಣ್ದೆರೆದು ಲಿಂಗಯ್ಯನು!”
ಜಾನಪದ ಕವಯಿತ್ರಿ ಭವ್ಯದರುಶನ ನೆನೆದು
ಬಾಷ್ಪದಲಿ ಪುಲಕದಲಿ ನಲಿದಿರುವೆನು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮ ಹೂವಿನೊಲು ಚೆಲು ಚಮತ್ಕೃತಿಯಾಗಿ
ಹೃತ್ಕಮಲವರಳುವಡೆ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚು;
ಮನುಕುಲವು ಹೂವಾಗಿ ಜಗವು ಜೇಂಗೊಡವಾಗಿ
ಮನವು ತನಿವಣ್ಣಾಗಲೆಂಬ ಹುಚ್ಚು!

ಬಂದ ದಾರಿಯ ಹಿಡಿದು ಮರಳಿ ಐತರುವಾಗ
ತಲೆಯಲಾವುದೊ ತುಂಬಿ ಗುಂಯ್‌ಗುಟ್ಟಿರೆ,
ಮೊರೆವ ನಾದದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲೆ ಕಾವ್ಯವಿತಾನ
ಚಿತ್ಕಳೆಯ ಚಿನ್ನಾದದಲ್ಲಿ ತೋರೆ,

ದೇಹಭಾನವ ಮರೆಸಿ ಒಳಗಣ್ಣಿಗವತರಿಸಿ
ಕಾವ್ಯಾಕ್ಷಿ ಮಿಂಚುಣಿಸಿ ಕವನಿಸುವಳು;
ರೋಬೋಂತ ಪರ್ಯಂತ ದಿವ್ಯತೆಯ ಏಕಾಂತ
ಸಾಕಿನ್ನು ಲೋಕಾಂತವೆನ್ನಿಸುವಳು.

ಸುಖದ ಮಿಂಚಿನ ಹಿಂದೆ ದುಃಖಗುಡುಗಾಡುತಿರೆ
ಮತ್ತೆ ಸುತ್ತಣ ಬಾಳು ಅಣಗಿಸುವದು;
ಮನವು ಹುರಿಹಂಚಾಗಿ ತನುವೆಲ್ಲ ಉರಿದೆದ್ದು
ಕಂಡದ್ದು ಕಾಣದ್ದು ಜಣುಗಿಸುವದು.

ಹಾಡಲೆಳಸುವ ಜೀವ ಓಡಲೆಳಸುವುದಾಗ
ಗೂಢ ತತ್ವದ ತಿರುಳನರಿಯಲೆಳಸಿ
ಬಲ್ಲಿದರ ಒಡನಾಟ ಸರಸ ಸಜ್ಜನಿಕೆಗಳು
ಸಂತವಿಸಿ ಕಾಯುವವು ಶಾಂತಿ ಪೂಸಿ.

ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆಲೆ ಮನವೆ ಎಲ್ಲಿಗೋಡುವೆ ನೀನು
ವಿಫಲಚಪಲವದೆಲ್ಲವಾಲಜಾಲ;
ನಿನ್ನ ನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಜಿ ಮುದುರಬೇಡೆಲೊ ಮುಗುದ
ಅಂತರಂಗದ ವಾಣಿ ಇಂತು ಕೇಳ:

ಬಂದಿರುವ ಬರಲಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟವೆಣಿಸುವರೆ ?
ನುರಿವೋಗು ಸ್ಥಿರವಾಗು ಸವ್ಯಸಾಚಿ !
ಅಳ್ಳಿರಿವ ಕೊಳ್ಳಿದೆವ್ವಗಳೆಂದು ಅಂಜುವರೆ
ನಿನ್ನಾತ್ಮಕೆಚ್ಚಿನೆದುರಾವ ಭೀತಿ ?

ಎಲ್ಲಿ ಒಳಿತಿನ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲಿ ಅಡಗಿಹುದೊ
ಎಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಪ್ರೇಮ ಚಿರ ಉದಾರ,
ಅಲ್ಲಿ ಭಾವಂದೀವಿ ಮನದೀವಿ ನಮನವಿಡು
ಅದುವೆ ಬೆಳತಿಗೆಗಣ್ಣ ಜಾಳಂಧರ !

ಬಾನಿನಂಗಣದಲ್ಲಿ ಎನಿತು ಕಾಲದವರೆಗೆ
ಗರಿಗೆದರಿ ಹಾರೀತು ಹಾರೀತವು ?
ಹಕ್ಕೆಯರಸುತ ಮತ್ತೆ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಳಲುತ ಬಂದು
ಅಕ್ಕರೆಯ ಪಾನಕವ ಗುಟುಕಿಸುವವು.

ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಲಿ ಮಿಂದು ಇಂಚರಗೈವ
ಗಾನವಕ್ಕಿಯ ಹುರುಳನರಿಯಲಿಲ್ಲ !
ಸಕಲ ಜೀವರುಗಳಿಗೆ ಮಂಗಲವ ಪಾಡುತಿಹ
ಸದ್ಭಾವಕಿನಿತು ದಯದೋರಲಿಲ್ಲ.

ಎತ್ತೆತ್ತ ಹಾರಿದರು ಅತ್ತತ್ತ ಬೆಂಬತ್ತಿ
ಕಲ್ಲೆದೆಯ ಕಟುಗಿಡುಗ ಹೊಂಚುತಿಹುದು;
ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಗರಿಯ ರೋಮಗಳ ಕಿತ್ತೆಸೆದು
ನಿರ್ದಯದಿ ನೆತ್ತಿಯನು ಕುಕ್ಕುತಿಹುದು.

ಚಂದ್ರಮನ ಶೀತಸುಧೆ ಮನದಾಳಕಿಳಿಯುವದೆ
ಆರೆಜೀವ ಬರಿಸಾವು ಕೊನೆಗೊಳ್ವದೆ?
ಶಾಂತಿರಸ ಎದೆಗೋತು ಎದೆಯನ್ನೆಯಾಗುವಳೆ
ವಿಶ್ವದಂತಃಕರಣ ಬದುಕಿಸುವದೆ?

ತಲೆತುಂಬ ಪಾಂಡಿತ್ಯ-ಒಲವಿನರ್ಥಕೆ ಶೂನ್ಯ-
ರಾಗಿ ಬಾಳ್ವರ ಕಂಡರೆನಗಾಗದು;
ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ಮೋಸ, ಪರರ ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷ
ಇವರ ಆಳವನಿಲ್ಲೆ ಅಳೆಯಬಹುದು.

ಬೇಡವಿನ್ನೀ ಬಯಕೆ ಕೊಟ್ಟಣವ ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ
ತಲೆಚಿಟ್ಟು ಓಕರಿಕೆ ಬಂದಿರುವದು;
ತೆಗಳಿಕೆಯ ತಳಮುಳಿಕೆ ಹೊಗಳಿಕೆಯ ಬುಡುಬುಡಿಕೆ
ಕಾಲದೊರೆಗಲ್ಲಿನಲಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಆತ್ಮಾನುಸಂಧಾನಕೆನ್ನ ನೆಳಸೈ ತಂದೆ
ಸರ್ವಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿಯಲಿ ನೀ ಬೆಳಗುತ
ಮರ್ತ್ಯವನು ಗೆದ್ದ ಮೃತ್ಯುಂಜಯೋಜ್ವಲನವೆ
ಎನ್ನೊಡಲ ಕಾಳಿಕೆಯ ಸುಟ್ಟುರಿಸುತ!

ನನ್ನ ಉಪಕಾರವಿದು ಎಂಬಹಂಕಾರವೇ? -
ಅಂಥ ಅಹಮುಹಮಿಕೆಯು ಮೊದಲಿಗಿಲ್ಲ;
ನಮ್ರತೆಯು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ನನಗೆ ಸುಖವಿತ್ತಿಹವು
ಜಂಭ ಬಡಿವಾರ ಕೈವಾರವಲ್ಲ!

ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಜನರ ಹೊತ್ತು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ
ನೆಲದ ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಕಣವು;
ಬಾನ್ನೆಲವ ಸುತ್ತಿ ನೆರೆಮುತ್ತಿ ಘೂರ್ಮಿಸುತಿರುವ
ಬೆಂಗಾಡ ಬಿರುಗಾಳಿಯೊಂದು ಅಣುವು.

ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಬಲ್ದೆರೆಗಳೆದ್ದು ಹೊಯ್ದಾಡುತಿಹ
ಕಡಲಾಳದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಹನಿಯು;
ಇಕ್ಕೆಲದಿ ಎಕ್ಕೆಕ್ಕಿ ಗಜರಿ ಗರ್ಜಿಸುತಿರುವ
ನೀರ್-ಬೀಳಿನಲಿ ಸಿಡಿವ ಜಿನುಗು ಹನಿಯು.

ದಟ್ಟೈಸಿ ಹಳು ಬೆಳೆದ ಕಟ್ಟರಣ್ಯದ ನಡುವೆ
ತರುಗುಲ್ಮಗಳಲಿ ನಾನೊಂದು ಎಲೆಯು;
ಅಂತವಿಲ್ಲದ ಗಗನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲಿ ತೇಲಿ
ಲೀನವಾಗುವ ಮೋಡದೊಂದು ಎಳೆಯು.

ಜಗದೆಲ್ಲ ಜನರ, ಮಿಗ, ಹಕ್ಕಿಗಳ, ಕೀಟಗಳ
ಗಜಬಜೆಯ ಗದ್ದಲದಲೊಂದು ದನಿಯು;
ಮದ ಮೋಹ ಮಾತ್ಸರ್ಯ ಕೋಪ ತಾಪಂಗಳಿಗೆ
ಹತಿಗೊಂಡ ಖತಿಗೊಂಡ ಸೀಳು ತಲೆಯು !

ಇಲ್ಲದ್ದು ಇದ್ದದ್ದು ಎದ್ದೆದ್ದು ಬಡಿಯುತಿರೆ,
ಕಾಲ ರಣಹದ್ದಿನೊಲು ಚಂಚು ತಿವಿಯೆ,
ನಾನೆಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಿಸರವೆಲ್ಲಿ ತೆರನೆಲ್ಲಿ
ಇರವೆಲ್ಲಿ ಹೋಹುದೋ ಅರಿಯೆ ಅರಿಯೆ !

“ಓದು ವಾದಗಳಿಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲ
ನುಗಿದು ನಿಜ ನಿಂತದ್ದೆ ಭಾವ ಮುಕ್ತಿ”
ಮಧುರ ಚೆನ್ನರ ಮಧುರ ನುಡಿಯು ಮರ್ಮವನರಿತು
ಮಾರುಹೋಯಿತು ನನ್ನ ಭಾವ ಭಕ್ತಿ.

ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಸಾನಂದ ಸುಂದರನು
ಎದೆಯ ಪೀಠಕೆ ಬಿಜಯಗೈಯುಬಹುದು;
ಭಾವಜೀವಿಯ ವಿಮಲ ಭಾವಾನುಭಾವದಲಿ
ಒಳನಿಧಾನದ ಪರಿಯ ತೋರಬಹುದು.

ಆವರೆಗು ಅನಿಸಿಕೆಯ ನೆನಸಿಕೆಯ ತುಂಬಿರುವ
ಚಿತ್ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಗಳನಾಯುತಿಹೆನು;
ಹಗಲುಗಳ್ಳರು ನನ್ನ ಮನವ ಹಾಡೇ ಹಗಲು
ಹೊಕ್ಕಿರಲು ಮೊದಲವರ ಓಡಿಸುವೆನು.

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳುಣುವ ಪಂಚಕದ ಪರಮಾನ್ನ
ನೀರಡಿಸಿ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದು;
ಬೇವು ತಿಂದರು ಬೆಲ್ಲ ತಿಂದಂತೆ ಸವಿಯಾಗಿ
ರುಚಿಸುವರೆಗೂ ರಸನೆ ಕಾದಿರುವುದು.

ರಸವಂತಿ ಸಾಸಂತಿ ಗುಣವಂತಿಯಾದಂದು
ಕೋಗಿಲೆಗು ಸವಿಹಾಡ ಕಲಿಸಬಹುದು;
ಕೊರಳ ಕೊಂಕಿಸಿ, ಗರಿಯ ನೂರು ಕಂಗಳ ಹರಹಿ
ಕುಣಿವ ನವಿಲಿಗೆ ಕೇಕೆ ಹೊಡೆಯುಬಹುದು!

ಕವಿಯ ಭಾವದ ಮೋಡ ತಂಗಾಳಿ ಸಖ್ಯದಲಿ
ಸುರುಚಿರಾಮೃತ ವರ್ಷ ಸುರಿಸಬಹುದು;
ಯಾತರದೊ ಯಾತನೆಯ ಕಾತರದಿ ಕುಳಿತಿರುವ
ಚಾತಕವು ಆತುರದಿ ಈಂಟಬಹುದು !

ಅಲೆವ ಗಾಳಿಯ ಹಿಡಿದು ತಂತಿಗಳ ಹೆಣೆಹೆಣೆದು
ವೀಣೆಯುಂದದಿ ಝಣತ್ಕರಿಸಬಹುದು !
ದೇಶ ದಿಗ್ದೇಶಗಳ ಒಡಪಿನೊಡಗತೆಗಳನು
ಗಾಳಿ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿ ಬಿಡಿಸಬಹುದು !

ಸೂರೆಪಾನದ ಹೂವ ಪುಷ್ಪಕ ವಿಮಾನದಲಿ
ಕುಳಿತು ಬಾಂದಳದಲ್ಲಿ ಏರಬಹುದು;
ಅಲ್ಲಿ ಗೃಹ ತಾರೆಗಳ ಮಂಚದಲಿ ಮಂಡಿಸುತ
ಚಂದ್ರನೊಡ ಚದುರಂಗವಾಡಬಹುದು.

ಇಳೆಯ ಬಾಳಿನ ಹಂತ ಮುಗಿಲುಗಳ ಪರ್ಯಂತ
ಎತ್ತರಿಸಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಬಾಳಬಹುದು;
ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಯು ನಮ್ಮ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿಯು,
ನೀತಿ ಸಮತೆಯು ನಾಡಬೆಳಗಬಹುದು.

ಭಾವಜೀವಿಯು ನಾನು, ನನ್ನೆದೆಯ ನಂಬಿರುವ
ತುಂಬಿರುವ ಕನಸುಗಳೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ !
ಯಾವುದಾದರು ಏನು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವನಕ
ಕನಸಲ್ಲವೆ ? – ಅಲ್ಲವೆನಲು ರುಕ್ಷ !

ಮನೆಯ ಕಟ್ಟುವ ಮೊದಲು ನಕ್ಷೆಯನು ತೆಗೆವಂತೆ
ಭಾವ ಕಾಣುವುದದನು ಕನಸಾಗಿಸಿ,
ಆಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಇಟ್ಟಿಗೆ ಗಚ್ಚು ಗಾರೆಯಲಿ
ಭದ್ರಗೊಳಿಸುವರದನು ರೂಪುಗೊಳಿಸಿ.

ನನ್ನ ಬಗೆಯನೆ ಬಗಿದು ಹೊಗುವ ಭರದಲ್ಲಿರಲು
ಬಗೆಬಗೆಯ ಅನುಭವವು ಬಂದುದುಂಟು;
ಅದರ ತಿಳಿಯೊಂದಿನಿತು ನನ್ನ ನುಡಿಯೊಳಗಿಳಿದು
ಬಂದಿರಲು ಜೀವಕ್ಕೆ ಹರುಷವುಂಟು!

ಮಿಡಿಗಾಯನೊತ್ತಿಟ್ಟು ಹಿಸುಕಿ ಹಣ್ಣಿಸಬಹುದೆ?
ಹಸಿಬಿಸಿಯು ರಸಪಾಕವಾಗಬಹುದೆ?
ಉಂಡ ಅನ್ನವು ಅರಗಿ ಮೈಗೂಡಿಕೊಳ್ಳದಿರೆ
ದೇಹಕೆನಿತಾದರೂ ಸೌಖ್ಯವಿಹುದೆ?

ಎದೆಯ ಗುಹೆಯೊಳಗಿರುವ ಗುರು ಗುಹೇಶ್ವರನರಸಿ
ಕಂಡುದನು ಮನದಲ್ಲಿ ಕಂಡರಿಸುತ,
ಮನುಜನೊಳಗಿನ ಮಹೇಶ್ವರನುದಿಸಿ ಕರುಣೆಯಲಿ
ಬಂದಂದು ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸುಖದ ಸ್ರೋತ!

× × × ×

“ಅನುಭಾವವೆಂಬುವದು ಅಂತರಂಗದ ರತ್ನ
ಶಿಸು ಕಂಡ ಕನಸು ತಾನಾತ್ಮ ವಿದ್ಯೆ
ನಿಜನಿವಾಸದಲಿರಿಸಿ ತನ್ನರಿವ ತೋರುವದು
ಅನುಭಾವ ತಾನಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯೆ!”

ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರ ಮತ್ತೊಂದು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ

‘ ಆ ಕಾ ಶ ಬು ಟ್ಟಿ ’

“ ಕಣವಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಮೂವತ್ತರೊಳಗಿನ ಎಳವರೆಯದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಹಳಬರ ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನೂ ಲೋಕಾನುಭವದ ಆಳವನ್ನೂ ಉಳ್ಳವರಾಗಿ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಕಾವ್ಯಕ್ಷಿತಿಜವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಈ ಕೃತಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕವಿಯ ಭಾವವೈಖರಿ, ಛಂದೋಗತಿಯ ತೀವ್ರತೆ, ಪದಲಾಲಿತ್ಯಗಳು ಆಜನ್ಮ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳಾಗಿದ್ದು ನವ್ಯ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವು ಇವರಿಂದ ಸಂಪದ್ಭರಿತವಾಗುವ ಆಶೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ.” — ಜಯಕರ್ನಾಟಕ.

“ ಕಣವಿಯವರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ ನವ್ಯ ಪರಿಸರದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಜಾಗ್ರತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.... ಈ ಕವಿಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಪ್ರಶಾಂತಿಯದಲ್ಲದೆ ರಭಸದ್ದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಚಿಂತನೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ನಯ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಹೃದಯದ ಚಿರಂತನ ಭಾವಭಾವಾಂತರಗಳ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಈ ಕವಿಯ ಮನೋಧರ್ಮ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.... ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ; ನಾದ ಮಾಧುರ್ಯದಿಂದ, ಛಂದಸ್ಸಿನ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣಗತಿಯಿಂದ ಭಾವ ಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಪೂರ್ವ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.” — ನಾಗರಿಕ.

“ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಕವಿಗಳ ಮಣಿಮಾಲೆಯಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಣವಿಯವರ ೫೦ ಕವನಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದು.... ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಇಂದಿನ ಮುನ್ನೋಟದ ಕಾವು ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಕಲ್ಯವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಕಲಾವಿದರು ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು. ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಸರಣಿ, ವಿಶಾಲ ಮನೋವೇದನೆ, ಶಬ್ದ-ಅರ್ಥ ಸಾಮರಸ್ಯ ಇವುಗಳ ನಿಚ್ಚಟ ಹಿಡಿತದಿಂದಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.”

— ರಾಯಭಾರಿ.

“ ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿನ ಕವನಗಳು ವಿಲಾಸಪೂರ್ಣ ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾವಸೌಂದರ್ಯ ಸುಲಭ ಗತಿಯಿಂದ ಮಾಟಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಕವನದಲ್ಲೂ ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳಿಸುವ ಆಶಾವಾದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ನಾಳಿನ ಯಾವುದೋ ಸುಂದರ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಣವಿಯವರಿಗಿರುವ ಆಳವಾದ ಭರವಸೆ ಓದುಗನ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುವೂ ಕೂಡ ಕಣವಿಯವರ ಕಾವ್ಯದ ಮೂಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಸೌಂದರ್ಯ ಪಡೆದು ಬರುತ್ತದೆ. — ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ.

ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರ ಮತ್ತೊಂದು ಕವನ ಸಂಗ್ರಹ

' ಮಧುಚಂದ್ರ '

★

"ನೀರಸವಾದ ಗದ್ಯವನ್ನು ಸವಿದು ಮನಸ್ಸಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಕಣವಿಯವರು ಕಾವ್ಯಮಧುವಿನ ರಸದೂಟವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೂತನ ಕಲಾಸೃಷ್ಟಿಯಾದ 'ಮಧುಚಂದ್ರ' ಕವನ ಸಂಗ್ರಹವು ಅಪೂರ್ವ ಕಲ್ಪನೆಗಳ ಉಗ್ರಾಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ವೈಭವವನ್ನೂ ಕೋಗಿಲೆಯ ಮಧುರ ಕೂಜನವನ್ನೂ ದುಂಬಿಗಳ ಝೇಂಕಾರವನ್ನೂ ಎರಕ ಹೊಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶೈಲಿ ಸೀಯಾಳದಂತೆ ತಿಳಿ; ದ್ರಾಕ್ಷಾಪಾಕದಂತೆ ಮಧುರ. ಜೀವನದ ಲಾಲಿತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆನ್ನುವವರಿಗೆ ಈ ಕಾವ್ಯವು ಒಂದು ರಮಣೀಯವಾದ ಕನ್ನಡಿಯಂತಿದೆ." —**ಪ್ರಪಂಚ.**

"....ಮಧುಚಂದ್ರ ಒಂದು ಚಿರಂತನ ನೆನಪು. ಇವು ಪ್ರಣಯ ಗೀತೆಗಳು, ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಜೀವನದ ಹುರುಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮಿಯು ಹೊಂದುವ ಆವೊಂದು ಭಾವ, ಉಮರನು ಬೋಧಿಸುವ ಅದೃಷ್ಟ್ಯಪ್ತಿಭಾವ ಬೋಧೆಯೂ ತುಂಬಿದೆ. ಈ ಸುಂದರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು ಸಕ್ಕರೆಯಂತಹ ತಾರುಣ್ಯ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರಳ ಸೌಂದರ್ಯವಿದೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನವ್ಯತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಒಲವೂ ಕಿರಣ ಬೀರಿ ಹೋಗಿದೆ." —**ಚಿತ್ರಗುಪ್ತ.**

"ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯಪ್ರಿಯರನ್ನು ಆನಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ 'ಮಧುಚಂದ್ರ'ದಲ್ಲಿ ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯದ ಸದ್ದುಗದ್ದಲಗಳೂ, ಠೇಂಕಾರ ಹುಂಕಾರಗಳೂ ಇಲ್ಲ; ಮಿಲನ, ಪ್ರೇಮ, ನಲುಮೆ, ನಿರೀಕ್ಷೆ, ಪಯಣ; ವಿರಹ ಹೀಗೆ ಗಂಡುಹೆಣ್ಣಿನ ಒಲುಮೆಯ ವಿವಿಧ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕವಿ ಕಲ್ಪನೆಯು ಓರಣವಾಗಿ ಕೋಮಲವಾದ ಪದ ಪುಂಜಗಳಿಂದ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿ ಆಡಿ ತೋರಿಸಿದೆ." —**ರಾಯಭಾರಿ.**

ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ

'ಭಾವಜೀವಿ' ಎಂಬ, ಆತ್ಮಚರಿತ್ರಪರ ಖಂಡಕಾವ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಪ್ರೇಮಿಗಳ ಅಕ್ಕರೆಯನ್ನೂ ಅಭಿಮಾನವನ್ನೂ ಗಳಿಸಿ, ಇಂದಿನ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಶ್ರೀ ಚೆನ್ನವೀರ ಕಣವಿ ಅವರು ೧೯೨೮ ರಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಂಬಳದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮತಳೆದರು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದಸೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಕಾವ್ಯಾರಾಧನೆಗಾರಂಭಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರ ಪ್ರಥಮ ಸಂಕಲನ '**ಕಾವ್ಯಾಕ್ಷಿ**' ೧೯೪೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದ '**ಭಾವಜೀವಿ**' ತನ್ನ ಅನುಪಮ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದಲೂ ಉದಾತ್ತ ದರ್ಶನದಿಂದಲೂ ಕಲಾವಂತಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತಸ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಅವರ ಇನ್ನೆರಡು ಕವನಸಂಕಲನಗಳು (**ಆಕಾಶ ಬುಟ್ಟಿ: ೧೯೫೩; ಮಧುಚಂದ್ರ: ೧೯೫೪**) ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಸಿರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಅವರ ನವ್ಯ ಕವಿತೆಗಳ ಸಂಕಲನವೊಂದು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಎಂ.ಎ. ಪದವೀಧರರಾದ ಶ್ರೀ ಕಣವಿಯವರು, ಸದ್ಯ, ಅದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸಂಗ ವಿಸ್ತರಣ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.